

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	
celo leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upravnistvu prejemati:	
celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5-50
na mesec	1-90

Izbija vsak dan svojer izvenamit nedelje in praznikih.

Inserati veljajo: peterostopna pečit vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto	K 25—	celo leto	K 28—
pol leta	13—	pol leta	14—
četrt leta	6-50	četrt leta	7-50
na mesec	2-30	na mesec	3-00

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znakca. Upravnistvo: Knaflova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo. Tiskarstvo: Knaflova ulica št. 5, (v prtiličju levo), telefon št. 34.

Zopet se začne.

Državni zbor je zopet sklican. Po večmesečnem presledku se zopet snide na zasedanje, ki ne bo dolgo, v katerem pa bo rešiti več važnih zadev. Prva naloga državnega zbora bo, spraviti proračunski provizorij pod streho in odobriti bančni statut, poleg tega pa bo voliti novo delegacijo in se bo predlagalo podaljšanje sedaj le provizorično veljavnega poslovnikarja. To so stvari, ki se ticejo države in parlamenta.

Na vrsto pa bodo prišle tudi neke zadeve, ki so velikega interesa za prebivalstvo. Poglavitna med njimi je draginja živil. Kar je vlada doslej storila glede draginje živil, posebno glede draginje mesa, to je vse le pesek v oči. Vlada neče pomagati, ker ji je blagostanje nekaterih magnatov in spekulantov bolj pri srcu, kakor blagor ljudstva. Upati je, da se v novem zasedanju državnega zbora ne bo mogla izviti pritisku občne nevolje zaradi vladajoče draginje. Razne resnično ljudske stranke se pripravljajo na to, da prisilijo vlado in parlament, da pomagata. Draginja mesa je danes najnujnejša stvar za vse prebivalstvo in parlament bi ne bil vreden da eksistira, če ne bi pomagal.

Za nas Slovence utegne novo zasedanje državnega zbora postati posebno zanimivo. V tem zasedanju morata priti na razpravo dve vevvažni stvari: prva je nepotrđitev ljubljanskega župana in razpust občinskega sveta, s katerim je v zvezi sankcioniranje novega občinskega reda, druga je imenovanje nemško-nacionalnega predsednika za deželno-sodnega predsednika v Ljubljani. Ne dvomimo, da se bo o teh stvareh obširno in temeljito govorilo v državnem zboru in da bo z vlado narejen jasen obračun.

Kakor se še vsakdo spominja, je bil državni zbor poleti poslan domov sredi obstrukcije, ki so jo delali Jugoslovani proti vladni predlogi o italijanski fakulteti. Vse kaže na to, da vlada tega vprašanja sedaj ne bo forsirala. Bržčas se razpravljajo o italijanski fakulteti za dlje časa sploh odloži. Vlada namreč sedaj ni več tako vezana na italijanske glasove, kakor poleti; vlada ima zagotovilo, da

spravi svoje potrebe eventualno tudi proti glasom italijanskih poslancev pod streho in vsled tega se vse bolj nagiba na to, naj se razprava o italijanski fakulteti odgodi. Tiste nemške stranke, ki love Italijane in jih vabijo na svojo stran, bi pač raje imele, če bi se poskusilo obstrukcijo v odseku premagati, a so s to željo precej osamljene.

Letošnje jesensko zasedanje državnega zbora bo le kratko. Trajalo bo kake tri tedne. Po božičnih praznikih pa se bo državni zbor zopet sesel in sicer bo zboroval ob istem času kakor delegacije. To zasedanje po novem letu pa bo velikega pomena, kajti tedaj pride na vrsto najvažnejša državna zadeva, uredba državne finančne mizerije.

Šola v Trstu.

Iz Trsta, dne 20. novembra.

V neki brzojavki iz Dunaja ste danes poročali, da so Slovenci v Trstu zahtevali, naj se na nemških državnih šolah v Trstu vpelje tudi pouk v slovenščini, da pa vlada tej zahtevi ni hotela ugoditi, akoravno je ugodila slični zahtevi glede italijansčine, in da se je naposled vsled intervenije posl. Mandiča vsredilo doseči, da se pouk vpelje s 1. decembrom tek leta.

Ta vest more izhajati le iz popolnoma napačne informacije in nepoznavanja razmer na tukajšnji nemški šoli.

Znano je namreč, da se vže mnogo let vrši na tržaških nemških šolah deških in dekliških, od drugega razreda naprej pouk tudi v slovenščini. Nikakor ni torej res, da se je ta pouk imel šele vpeljati, oziroma da vlada dotični želji Slovencev ni hotela ustreči. Naopak je ravno letos vlada na željo Slovencev sistemizirala toliko na deški kolikor tudi na dekliški šoli po eno posebno učiteljsko mesto edinole za pouk slovenščine, dočim so morali prej razredni učitelji sami preskrbljevati ta pouk. Mesto na deški šoli je tudi vže pokrito: imenovan je namreč dosedanjí učitelj v Ribnici g. Betriani. Žalibog pa ima on službo nastopiti šele s 1. januarjem 1911, tako da bi v letošnjem šolskem letu začel pouk v slo-

venščini šele s tem dnem. Da se odpomore temu nedostatku, obrnili so se zastopniki tržaških Slovencev na namestništvo in so tudi izposlovali, da bodo pouk začasno opravljali državni učitelji na družbini šoli in to od prihodnjega torika naprej.

Za dekliško šolo pa je sedaj šele razpisan natečaj, ki izteče s koncem tega meseca. Ako je torej posl. Mandič radi tega imenovanja v ministrstvu interveniral, kakor poročajo današnja »Edinost«, je bil tudi on slabo informiran, ker je naravno, da ne more namestništvo pred zaključkom dotičnega natečaja predložiti kompetentne prošnje ministrstvu.

Pouk v slovenščini na dekliški šoli pa preskrbljuje vseeno vže od začetka tega šolskega leta neka provi zorična učiteljica.

Ni nepravil naslov.

Veliko senzacijo so vzbudila odkritja delegata Klofača o železarskem kartelu. Prebral in pojasnil je namreč v avstrijski delegaciji dogovore karteliranih tvrdk z leta 1902. Obseg in vsebina teh dogovorov je tak, da je vzbudil največjo senzacijo pri vseh strankah. Že v minolem delegacijskem zasedanju so se morali posamezni delegati baviti s Kestrančkovim železarskim kartelom, kajti pokazalo se je, da ta sleparska organizacija neizmerno zvišuje cene železu edino v to svrhu, da izplačuje milijonske dividende, da nadalje ta organizacija skuša brezobzirno uničiti vsako konkurencu, da se skuša z nepoštenimi sredstvi izogniti pravilnemu obdačenju in da deluje tudi pri zgradbi vojnih ladij na tak način za svoj žep, da je moral celo admiral Montecuccoli ostro grajati postopanje tega kartela. Po njegovih izjavah je vsak dreadnought, zgrajen v Avstriji, za celih šest milijonov dražji, nego če bi bil zgrajen na Angleskem.

Moderno roparstvo je nazval poslanec Klofač v svojem govoru to delovanje in postopanje železarskega kartela. Iz njegovega govora so pa razvidni tudi vzroki, zakaj se to roparstvo trpi in celo favorizira. Iz seznama firm, ki so združene v tem kartelu je namreč razvidno, da so v tem kartelu združeni člani najvišjih krogov z navadnimi industrijalet in

trgovci, člani najvišje cerkvene hierarhije z židovskimi špekulantmi.

Tekst kartelnega dogovora, kuterega je Klofač prečital, vsebuje celo vrsto paragrafov, katerih vsak posebej zavezuje posamezne člane kartela k solidarnosti v ropanju tujih žepov. O namenu kartelnega dogovora govori paragraf prvi. Kartel naj predvsem zabranjuje nadprodukcijo in iz te izvirajoče pogubno zniževanje cen. Ostali paragrafi poučujejo o načinu, kako se na umeten način stvarjajo tržne cene. V paragrafu četrtem je povedano, kako si kartel zagotovi naročnike in kako se dosegajo najvišje cene. Iz drugega paragrafa je zopet razvidno, da je kartel zmonopoliziral vse dodatke za mornarico. Podjetja, združena v kartelu, imajo monopol za vsa državna naročila za mornarico in neomejeno diktirajo cene ravnatoko, kakor v vseh drugih panogah železarske industrije. Iz ostalih določil tega kartelnega dogovora je razvidno, da je ravnatoko z dodatki za železnice. Učinek se pojavlja pred vsem v zvišanju cen tračnicam. Toda to še ne zadošča, železarski kartel si je zagotovil tudi monopol za dodatke v Bosni in Hercegovini in sicer firmi »Zenica«.

Ta odkritja Klofačova so grozno vplivala na vso delegacijo, pa tudi na vso avstrijsko javnost. Posl. Klofač si je izbral pravi forum, kjer je popolnoma upravičeno kritiziral in obsojal nečloveško postopanje in delovanje železarskega kartela.

Če upoštevamo današnje nezno draginjo, tedaj moramo tembolj obsojati to roparsko delovanje železarskega kartela, ki se godi sporazumno-slaninajvišjih krogov in najvišjih cerkvenih dostojanstvenikov. Tudi naši klerikaleci, predvsem dr. Žitnik so se zaletavali v železarski kartel. Dr. Žitnik je pri znani debati o draginjskem vprašanju v deželnem zboru na dolgo in široko govoril o železarskem kartelu in tudi na nekem svojem predavanju je omenjal to postopanje. Rekel je tudi, da vlada nima poguma, da bi stopila na prste tem izkoriščevalcem najnižjih slojev prebivalstva. »Slovenec« je seveda ponatisnil dr. Žitnikovo čvekanje — in vprašanje je rešeno. Dr. Žitnik in tudi njegovi kompanjoni pa prav dobro vedo, da je vse to govorjenje zoper avstrijski železarski kartel v

kranjskem deželnem zboru popolnoma brezpomembno, navadna fraza, s katero hočejo farbatí nerazsodno maso volilcev. Deželni zbor pač ni oni forum, kjer se rešujejo take vprašanja, kajti deželni zbor v tej zadevi ni kompetenten.

Interesantno je pa, da se dr. Žitnik ni obrnil na pravi naslov, namreč na delegata za Kranjsko, na dr. Ivana Šusteršiča, ki naj bi v delegacijah protestiral zoper to za vse sloje avstrijskega prebivalstva škodljivo in pogubonosno delovanje železarskega kartela. Dr. Šusteršič bi s tem, da bi pojasnil in grajal delovanje tega kartela, napravil veliko večjo uslugo davkoplačevalcem, nego jo je storil s tem, da je nastopil kot zagovornik nenarodne, izdajalske politike sarajevskega škofa, ki je zvest eksekutor ultramontanske, protislovanške jezuitske politike.

Klerikaleci hočejo s tem, da protestirajo na merodajnih mestih zoper železarski kartel, slepariti slovensko javnost, metati pesek v oči svojim volilcem. Na merodajnih mestih se pa ne upajo in nočejo nastopiti zoper železarski kartel in sicer iz enostavnega vzroka, ker je pri tem prilstvu udeležena tudi cerkvena hierarhija. Delegat dr. Ivan Šusteršič je pa napravil temu železarskemu kartelu celo veliko uslugo. Zahteval je namreč, naj se grade zopet novi dreadnoughti. S to svojo zahtevo se je pa postavil popolnoma v službo železarskega kartela, kajti s tem je indirektno zahteval, naj se da kartelu novega dela, novega ogromnega milijonskega zaslužka, ki mora podvojiti dosedanje dividendo. Dr. Šusteršič se je postavil na tisto stališče kakor krščansko-socialni trgovinski minister dr. Weisskirchner, ki se sicer kaže velikega prijatelja ljudstva — ki je pa na svojem potovanju po čeških industrijalnih krajih pri bogato obloženih mizah hvalil delovanje raznih železarskih tovarnih.

Je pač zopet ono demagoško stališče naših klerikalcev, ki korajžno govore za »Slovenca«, na merodajnem mestu pa previdno molče, ker se ne upajo zameriti onim najvišjim krogom in pa cerkvenim dostojanstvenikom, ki največ participirajo na visokih dividendah železarskega kartela. Na eni strani so naši klerikaleci zagovorniki velikih agrarcev, na dru-

LISTEK.

Jubilejska umetniška razstava.

(Dalje.)

Dejali smo, da je že Künl napovedoval novo dobo v slovenski slikarski umetnosti. — Goldenstein je ni mogel zavreti, niti njenega poroda ni pospešil. V življenje pozval jo je Janez Wolf, doma iz Leskoveca na Dolenjskem. Značilno je, da je oče novega pokreta v slovenski umetnosti Dolenjec. Že zgoraj sem mimogrede opozoril na dejstvo, da so doslej kot slikarji nastopili sami Gorenjci iz Kranjskega ali Loškega okraja ali pa tujei.

Ko se poslavljamo od dobe Lajerjev in Langusov, treba, da poizkusimo to dobo nekoliko označiti, da nam bode jasnejše vprašanje, v čem se je nastopna doba od te razlikovala in v čem se je kazal napredek. Slikarji te dobe so precej skromni umetniki. Samoniklosti, ženjalne originalnosti ni v njih. Slikajo cerkvene podobe, posamezne svetnike ali prizore iz svetega pisma, pa ne ustvarjajo nič novega, marveč se zadovoljujejo s tem, da delajo po vzoru slavni umetnik italijansk., beneških ali rimskih. Ker jim manjka notranje umetniške stvarjajoče sile, se teh svojih vz-

rov oklepajo tesno, postavljajo svoje svetnike, kakor so jih postavili oni, gubajo jim obleke, kakor so jih negubali oni, jih slikajo v barvah, kakor so slikali oni. Ker pa nimajo dovolj sil, svojih vzorov ne dosegajo. Slikam manjka notranjega življenja, ker slikarjem samim manjka potrebne svetega ognja in hrepenenja v višave. Slikajo portrete, portretirance postavijo v prav določeni pozi v kot, k mizi, k steni ali pred okno ali pred krajino in tam mora stati fotočfan in lesen kakor pred slabim fotografom: »Prosim, držite se prijazno«. Zato v teh portretih ponajveč ni tistega, kar šele tvori bistvo vsakega človeka: njegov značaj. Krajini ne slikajo radi po naravi, ampak jih iz domišljije ustvarjajo v sobi pred rlatnom ali jih kopirajo po vzoreh drugih slikarjev, kakor da v naravi sami ni lepota dovolj. Svetlobni problemi so jim neznana stvar: kar je pri dnevu rjavo, slikajo rjavo, kar je pri plavu, pa naj si bi se v isti ni odbijalo na tej ali oni obleki še toliko od solnea ali od druge razsveteljavne povzročeni pisanih senčnih lis. Barve ljubijo temne, hladne, in jih nanašajo na platno v tankih plasteh. Stole popolnoma pod vplivom italijanskih mojstrov, katerih pa ne dosegaajo. Pristno kranjskega na njih ni ničesar. So za to tudi vse premajhne individualnosti. Značilno je, da so vsi Gorenjci, v kolikor med njimi ni tincev. Če že treba, da dobi ta doba svoje ime, bi jo nazval doba klasičistov (t. j. posnemovalcev starih slav-

nih slikarjev). Najvišji višek med njimi je dosegel slikar Langus — Znamenitejših kiparjev v tej dobi sploh ni bilo na Slovenskem. Z Janezom Wolfom (1825 do 1884) pa se začenja doba romantikov. Romantike (nazivali so se tudi Nazarenci) imenujemo slikarje, ki prav nič večnisohoteli delati zgolj po vzoreh starih italijanskih mojstrov, ampak so se hoteli postaviti na lastne noge in slikati, kakor jim je levalo njihov romantično, o nebeški lepoti sanjajoče srce. Risati in uporabljati barvo so se tudi oni učili pri starih italijanskih mojstrih Fra Angelico, Raffael, Michelangelo, vse drugo pa so dodavali iz samega sebe. Edina voditeljica jim je bila narava. Iz nje so posnemali veljavne zakone za lepoto. Ali pa se njihovo pojmovanje zakonov lepote tudi vjema s pojmovanjem starih mojstrov, to jih ni zanimalo. Otrseli so se spon in se osamnosvojili. In ker jim je bila dana resnična stvarjajoča sila in čisto hrepenenje, so ustvarili toliko lepega in novega, dotlej nenavadnega, da so njihova imena (Overbeck, Cornelius, Veit, Führich itd.) kmalu zaslovela širom sveta. Njihove kompozicije kažejo dotlej nezasiškano svobodnost, a njihove osebe dihaajo istinito življenje. Iz večine v resnici verni možje, so se v prvi vrsti posvetili cerkvenemu slikarstvu in ga povzdignili tako visoko, da njihov vpliv še danes ni izpahnel. Seveda so niso omejevali zrolj na cerkveno umetnost, ampak so s isto navdušeno svobod-

nostjo stvarjali tudi na drugem polju, zlasti na polju alegorije in mitologije. Tej struji torej je pridružil naš Janez Wolf. Pa ne morda na tak enen način, da bi jih slepo kopiral, ne, delal je le v zmislu njihovih nazorov, zajemal pa iz sebe samega, ter skušal spojiti prednosti beneške šole z onimi dunajskimi. Njegove barve so svetle, blesteče, pa lepo ubrane; vse na njegovih podobah je naravno in neprisljieno. Kompozicija je pri vsej enostavnosti plemenita in resnobna, mnogokrat prav duhovita. Zlasti efektna pa je na njegovih slikah razsvetljava, katero so naši slikarji iz prejšnje dobe tako radi omalovaževali. — Wolf je bil doma iz Leskoveca na Dolenjskem, in se je pravzaprav pisal Payer. Kot vojak se je udeležil vojne proti Piemontezom l. 1848 in 49, končno pa se je kot nadlajtnant odpovedal vojaščini in se docela posvetil slikarstvu, kuterega se je učil v Benetkah, kjer se je seznanil in spoprijateljil s celo vrsto znamenitih umetnikov. Končno se je nastanil v Št. Vidu p. Ljubljani, od koder se je preselil v Ljubljano. V domovini se mu je godila slaba. Čeprav je poslal veliko številno kranjskih cerkva (v Ljubljani: trnovska, šenklavška, šentjakobska cerkev, cerkev v Laščah, Trbovljah, Dobropoljah, Sostrem, Šmartnu, Št. Rupertu, na Vrhniki itd.), je moral mnogo prestradati. Bil je tudi pisatelj »Zvone«, pravi list, ki ga je urejal in ki je v prvi vrsti posvečen umetnosti in toliko bolj.

lenkostnih, tesnosrčnih razmerah. Umril je v največji bedi v Ljubljani l. 1884. umetnik, o katerem so bili njegovi sodobniki prepričani, da ga bo zgodovina štela med prve veleume našega naroda, mož, ki je med svoje najboljšje prijatelje prišteval slavnega slikarja Canonga in Feuerbacha. Prav srčno je obžalovati, da je Janez Wolf na jubilejski razstavi razmeroma slabo zastopan. Seveda njegovih del ni lahko dobiti. Z našim Janezom Wolfom se ne sme zamenjavati Edvard vitez Wolf (kaker se je to pripetilo pl. Radicsu in Flisu). Edvard vitez Wolf, ki je tudi na naši razstavi zastopan in sicer z lepim številom uprav mojstrskih del, ni z Janezom v nikakšnem sorodstvu. Tudi ni nikdar neposredno vplival na kranjsko umetnost izimši morda kot prof. risanja v Trstu. S Kranjsko je v zvezi le v toliko, da je njegova mati bila doma iz Planine (Zadnikova) in da je po končanih študijah na dunajski akademiji eno leto bival in slikal na Kranjskem. Pozneje je bil prof. risanja v Splitu in končno v Trstu, kjer je 1902. l. umrl. Kaže pa se nam velik mojster tako v portretu, kakor v krajini in tihotitju (zajec!) Lep umotvor je njegova živajoča starke. Nekaj njegovih slik in risb je na prodaj. Škoda, da ni naše gore list, od nje bi se lahko marsikaj naučili. Izšel pa je očitno iz benečanske šole. (Dalje prihodnja.)

gi strani pa indirektni pospeševatelj železnarskega kartela — svojim volilec na hočejo dopovedati, da so prijatelji kmeta in nižjih slojev. Navzlic temu bo pa naše ljudstvo še vedno sledilo siremskim glasovom teh klerikalnih voditeljev, katerim je ljudska masa samo sredstvo v dosegu popolnoma samopašnih namenov.

Dnevne vesti.

+ Za tržaškega škofa je torej določen ljubljanski kanonik dr. Karlin. Mož ima boljše manire, kakor navadni naši duhovniki in se zna tudi med izobraženimi ljudmi obnašati, sicer pa je čistokrvnen klerikalec, ki bo v Trstu delal ravno isto politiko, kakor jo dela škof Jeglič na Kranjskem. V narodnem oziru ni ravno mrzel, ali četudi se ga sme šteti za narodnega duhovnika, vendar je treba vedeti, da je odločen nasprotnik slovenskega bogoslužja in da glede jezikovnih pravic v cerkvi ne bo postopal nič drugače, kakor je postopal prejšnji tržaški škof dr. Nagl. Slovenska stvar v Trstu ne bo z njim nič pridobila, pač pa zna dr. Karlin nstvariti med Slovenci v Trstu razdor. O tem ni dvoma, da bo skušal med Slovenci tržaške škofije uveljaviti tisto politiko, kakor jo dela klerikalna stranka na Kranjskem. V korist Slovencev bo torej novi škof kvečjemu tedaj, če bo pri Italijanih dosegel kaj uspehov in jih oslabil. Dr. Karlin je namreč znan kot velik ultramontanec in nasprotnik Italijanov. To njegovo nasprotje do Italijanov je menda tudi vzrok, da se je vlada zanj odločila, saj je z njim stori la uslugo klerikalni stranki in — sebi. Kanonik Karlin je že dolgo časa kandidat za tržaško škofovsko službo. To je pred leti sam priznal na nekem obedu pri pokojnem šentpetrskem župniku Malenšku. Na tistem obedu so udeležniki že čestitali kanoniku Karlinu, da postane menda pomožni škof za Trst. Karlin pa je rekel, da je bilo pač nameravano, da postane pomožni škof, da je pa potegnili nekoliko drugačen veter, pa je vsled tega vse odloženo za poznejši čas. — Vsi so to tako razumeli, da je Karlinu škofovska služba v Trstu nekako zagotovljena. — Kakor se zdaj kaže, jo je dr. Karlin dosegel. Slovenci nimajo vzroka, se tega veselijo, Italijani pa še manj.

+ Stavbinski urad deželne vlade v Ljubljani izgubi svojega dosedanjega načelnika, nadsvetnika Böltza, ki je že pred dlje časom prosil za upokojenje. Najstarejši stavbni svetnik dež. vlade, ki ima pravico do te službe, je svetnik gospod Fran Pavlin. Ljubljanski Nemci bi mu radi to službo odjedli in na izpraznjeno mesto spravili nekakega Nemca. Napadajo ga v »Tagespost«, češ, ker vodi osuševanje barja, ne sme postati načelnik stavbinskega urada pri dež. vladi. In da bi svojo zahtevo še podprli, ga razglasa jo za — politično osebnost! Dokaz, da je svetnik Pavlin »izrazita politična osebnost« so našli v tem, ker je bil svetnik Pavlin pred leti član občinskega sveta in ker sodeluje pri Kreditni banki! To je res imeniten dokaz. Še to naj bi bila »Tagespost« povedala, da je bil svetnik Pavlin mnogo let tudi odbornik Kmetijske družbe. Sicer pa bomo videli, kako bo izpadla ta akcija, ki so jo Nemci pač začeli, ker se jim je akcija za Elsnerja tako imenitno posrečila.

+ Natan, Portugal in ljubljanski škof. Nedeljski špektakel v »Unionu« je bil res nekaj posebnega. Dr. Susteršič se je drl, kakor bi bil hotel podreti vse stebre »Uniona«. Zmerjal je frazazone in jude, Natan in Natanče in pravil take grozovite storije o Portugalski, da so terjalkale kar sklepale z zobmi. Dr. Susteršiče zaslužni, da ga imenuje papež za rimskega grofa. Natan pa naj se mu tudi lepo zahvali, zakaj napravil mu je velikansko reklamo med Slovenci, ki ga doslej še po imenu niso poznali. Med rojstvom dr. Susteršiča je škof vse zbehan gledal okrog sebe. Po sprejetju predlagane adrese je škof vstal, izpregovoril nekaj besedi, ki jih ni nihče razumel in podelil zbranim branteljem papeževim svoj blagoslov. »Bilo je tilho po dvorani še nekoliko sekund po končanem blagoslovu,« poroča »Slovenec«. Takrat ko je bilo tako tiho, se je zaslislal s m e h. Škof se je ustrašil. Povše je planil kvišku, dr. Susteršič je krvavo gledal. Kdo se smeje? je bilo čitati na vseh obrazih. Ljubi gospodje — samo novi čas se vam je smejel!

+ Šhod narodno - napredne stranke v Sv. Križu na Vinavskem. V nedeljo popoldne se je vršil v Ferjančičevi gostilni v Sv. Križu v Vipavski dolini na goriški strani jako dobro obiskan shod, na katerem sta govorila državni poslance Al. Strekelj in A. Gabršček. — Strekelj je govoril o nekaterih stvareh iz državnega zbora, potem o odprtju mej, o živini itd. Sprejela se je tozadevna resolucija. Dalje je govoril o peronospori in toči, katera je napravila

letos ravno v svetokriški občini neznanško škodo. Sprejela se je resolucija, katero predloži državni poslanec državni zbornici, da dobijo tako potrebni prebivalci omenjene občine kako podporo iz fonda za lajšanje bede. — Nato je povzal besedo A. Gabršček, rekoč, da bi moralo biti govora o bedi tudi v goriškem deželnem zboru, pa je bil zaključen. Potem je govoril o položaju v deželi, ter pripovedoval, kaj se je dogodilo v deželni zbornici goriški in kako zanesljivo so dobili za vse nesramnosti zavezniki z Nazvišjeva mesta. Zborovalci so čba govornika pazljivo poslušali in so jima hvaležni za lepe besede; z velikim navdušenjem so izjavili, da so pripravljene iti v nov boj v slučaju novih volitev v deželni zbor, da se vendar že enkrat vrže sedanje, vse ovirajoče predsedstvo, ter pride deželni zbor do rednega dela.

+ Česa lemenarji ne smejo. Kakor znano, je papež izdal dekret, v katerem prepoveduje lemenarjem, brati časopise in razne knjige, ki bi bile le nekoliko nevarne njihovi omejenosti. Ogrski primas se je obrnil na papeža ter ga prosil za avtentično razlago tega dekreta. Na to željo je rimska kurija sledeče odgovorila: »Intencija svetega očeta gre na to, da ostane v veljavi prepoved, liste in časopise, in naj bodo tudi najboljše, pustiti lemenarjem k prosti uporabi, to se pa tiče onih listov, ki se pečajo s političnimi dnevnimi vprašanji, ali pojasnjenju socialna in znanstvena vprašanja, ki pridejo od dneva do dneva na razgovor, ne da bi se moglo napraviti o njih končne sodbe. V kolikor gre za znanstvena vprašanja, ni nobene ovire, da predstojniki seminarjev ali profesorji članke, katere smatrajo za izobrazbo lemenarjev za koristne ali primerne, tem iz takih časopisov in listov bero, ali v njihovi navzočnosti puste od lemenarjev brati.« — To je zopet eden tistih dekretov, ki kaže strah rimske kurije pred znanostjo in sploh pred modernimi idejami. Bodoči duhovniki naj tudi še vnaprej gledajo svet nekako skozi slab doljnogled. Kako pa bo tak duhovnik nastopil kot duševni pastir med inteligenco, čigar mišljenja niti ne pozna in tudi razumevati ne more. Nehote se mora človeku pojaviti misel, da stoji katoliško prepričanje na zelo slabih nogah, če se je more vzdržati le tako hermetično zaprt. Nam se zdi, da postajajo duhovniki sami cerkvi vsled svojega revolucionarnega naziranja tako zelo nevarni, da jim papež prepoveduje celo klerikalne časopise brati, ter se na zbornovanih zbirati. Ta duševni kontinua bo pa brezdvomno ovrnil sinove boljših krogov, da se posvete duhovskemu stanu, s tem pa bo ugled duhovnikov še bolj propadel. Pravijo, da je glavna naloga duhovnika, vzbujati versko, katoliško prepričanje v vseh slojih prebivalstva. Dobro vemo, da je pri nas malo, zelo malo pravega katoliškega prepričanja. Kaka kuharica ali kak penzionist je še prepričan vernik, — drugi so pa popolnoma navadni »kšeftskatoliki«, kojim je vera najboljšje sredstvo za to, da se jim dobro godi. Ne verjame mo, da bi ta dekret kaj škodoval duševnemu obzorju naših bodočih duhovnikov, ki zajemajo vso svojo pamet iz časopisov in listov, ki se tiskajo v »Katoliški tiskarni«. In dr. Krek se presneto malo briga, kaj ukrene stari sv. oče v Rimu!

— Rabuka v kazini. Minoli teden je v kazinski kavarni nastala velika rabuka. Neki nemški igralec je z neko nemško igralko sedel skromno pri svoji mizi. Kar nenkrat je prijetelo na njegovo mizo nekaj čašice Igralec je protestiral in tedaj se je začel diradaj. Igralec je dobil silno zanesljivo, sablje so se svetile, nata kar si je domišljeval, da bo vsled pri tiska na goltance izgubil svoje dragoceno življenje; igralka je padla v nezavest. Bil je menda strašen prizor. Ko izvem posamičnosti, bomo javnost o njih obvestili, četudi se gotovi ljudje trudijo, da bi stvar pomekkali.

— Na učiteljskih hočejo tudi vpeljati strelne vaje. Naučno ministrstvo je izdalo na deželnoškolska oblastva ukaz, s katerim se uvaža fakultativni pouk v streljanju tudi na učiteljskih.

— Nove smotke. Tobačna rčžija bo v najkrajšem času vpeljala nove vrste smotk. Prve tri vrste so popolnoma napravljene iz havanskih listov in pridejo v promet pod imenom »Ideales« za ceno 90 kron za 100 komadov, »Viktorias« za ceno 60 kron za 100 komadov in »Entreaktos« za ceno 45 kron za 100 komadov. Ostale tri vrste pridejo pod imenom »Imperatores« za ceno 65 kron, »Aromaticos« za ceno 40 kron in »Graecios« za ceno 30 kron za 100 komadov v promet. Vseh šest vrst se bo prodajalo po 25 komadov v lesenem za boičku, na katerem bodo nalepljene slike raznih krajev.

Konji so se splašili. 14. t. m. popoludne se je peljal hlapec Janez Bevc, ki je uslužben pri vpoškojem davčnem upravitelju Nikolaju

Mazarunu, z dvovpreženim vozom v Ljubljano. Na državni cesti v Stožicah mu je prišel nasproti nek mehanik z motorjem, ki je izpustil pri tem plin. Vseled tega je začelo v motorju pokati, konji so se splašili ter zadeli ob klopce kamenja, da se je voz prevrnil. V vozu sedeli so se samo prestrašili, pač pa se je precej poškodoval voz.

Napad. 14. t. m. okoli 9. zvečer so četovodjo Alojzija Bobiča od 17. polpolka, ko se je iz Bizovika vračal domov, napadli pri Židanovi hiši zidarski pomočniki Janes in Jakob Moškerc in Dobrunj ter ga z motiko poškodovali na čelu in na roki. Bobič se je branil z bajonetom in je tudi lahko ranil napadalce.

Nagajljivec. Bajtar Franc Podražaj iz Gatina pri Grosupljem je imel na svojem vrtu zakopano večjo množino repe, da jo ohrani čez zimo. Njegov sosed, bajtar Anton Zupaničič, ki je bil že dlje časa Podražaju sovražen, je iz hudobnosti izkopal to repo. Vseled tega se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

Odlikovanja. Predelavec v smodnišnici v Kamniku, Fr. Gamis, in mežnar Matevž Turšič v Cerknici, sta dobila častno svetinjo za 40-letno zvesto službovanje.

Nesreča ali zločin. 20. t. m. zjutraj je našla Doroteja Polajnarjeva 50letnega posestnika Blaža Savša iz Bašelja, okraj Kranj, ne daleč od njegovega stanovanja, mrtvega v nekem jarku. Savs je 19. t. m. pri posestniku Janezu Markvnu v Bašelju prašiče klal, od koder je šel menda proti domu. Sodijska preiskava bo pokazala, ali je bila nesreča ali se je pa zgodil zločin.

Nezgod. Včeraj popoldne je v tovarni za usnje g. Karla Maljaja v Trziču zagrabil stroj 21letnega Roka Kralja za levo podlaktnico ter mu je popolnoma strl in razmesaril. Ponesrečenca so nemudoma prepeljali v Ljubljano ter ga oddali v deželno bolnico. Poškodbe so baje težke.

Iz Planine. V zadnjem poročilu o ustanovitvi podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za Planino in okolice je slučajno izostalo med odborniki ime gđe. Ivanke Kovšca, hčerke našega g. župana, kar bode s tem popravljeno.

Nesreče. Bajtar Anton Tokar iz Trnja, občina Sv. Peter, si je zabodel železen žebelj v nogo ter si s tem zastrupil kri. — Enoletna delavčeva hčerka Ema Križman iz Ljubljane je padla doma z mize ter se pri tem težko pretresla. — Ko je 18. t. m. delavec Jožef Verbič v Stožicah šel v svoje podstrešno stanovanje spat, se je na stropnicah spodtaknil ter se pri padcu težko poškodoval na rokah in na nogah. — 14letni pastir Alojzij Korošec iz Podlipovec, okraj Litija, je jahal konja, katerega je gnal na vodo. Pri tem je padel raz konja ter se težko poškodoval na glavi. — 13letnega posestnikovega sina Alojzija Gabriela iz Dobrovec, občina Sv. Križ, je nek fant vsled neprevidnosti obstrelil. — 4letna gostilničarjeva hčerka Milka Dolničarjeva iz Smartna se je igrala s strojem, s katerim se reže špeh. Pri tem si je odrezala konce kazala.

Tatvine. Posestniku Janezu Albrehtu na Mrzlem Vrhu so pred kratkim ukradli težko srebrno urno veržico s starim srebrnim denarjem kot obeskom in pa za štiri konare drobiža, ravno v istem kraju so ukradli tudi posestniku Janezu Buhu iz zaključene spalnice 325 kron. Tatvine osumljen je nek 35letni, srednje velikosti, korpuleden popotnik, katerega so v kritičnem času videli na Mrdem Vrhu. Imel je majhne, rjave brke, kakor tudi kratko polno brado in je bil oblečen v temnosivo obleko. — 11. t. m. je bil posestniku Francu Stanovniku v Vnanjih Goricah ukradena iz zaklenjene podstrešne izbe črna zimska suknja z žametnim ovratnikom. Storilec so na sledu.

Z rudarskim krampom smrtnevarno ranil. Iz Trbovelj poročajo: Rudarja Filip Markovič in Janez Pišljev sta bila oba silno zaljubljena v Marijo Ban, ki tudi stanuje v Trbovljah. Dne 16. novembra je pri Markoviču izbruhnila njegova ljubosumnost, ter je napravil Banovi velik kraval. Misli je namreč, da Banova protežira njegovega tekmeča. Ta je bila vsled tega jezna, ker ni hotela nikakor priznati pravice, katere si je Markovič prilastil nad njo. Vzela je v roke železen lonec, ter ga udarila z njim parkrat po glavi. Markovič je dobil vsled teh udarcev dve rani. Ranjeni Markovič še ni imel zadosti in je nato šel k Pišljerju, s katerim se je začel pripraviti. V svoji preveliki jezi in ljubosumnosti zgrabi Markovič rudarski kramp, ter udari z njem Pišljerja po glavi, da se je ta ves, okrvavljen zgrudil. Nezavestnega so ga odnesli v bolnišnico, kjer se bori s smrtjo.

Plod je odpravila. 26letna posestnikova hči Jožeta Matko iz Vranškega, ki je bila pred kratkim v blagoslovljenem stanju. Od protikle nedelje, ko je šla v cerkev, je ni nihče več videl. Ljudje so govorili, da je najbrže svojega tretjega otroka na nenaraven način odpravila. Vseled ovadbe je šla orožniška patrulja v spremstvu zdravnika v stanovanje obdolženke. Ko so posikali posteljo, v kateri je ležala bleda in boleha, so našli vse polno svežih krvavih madežev. Zdravniška preiskava je dognala, da je Matko zavzela sredstva, s katerimi je povzročila nenaravno krvavljenje, ki jo je oprostilo materinstva. Po dolgem tajanju je končno vendarle priznala svoj zločin. Ovdarili so jo sodišču.

Samljivi potepuh. Iz Celja poročajo: Dne 17. novembra so v Celju prijeli nekoga 16letnega fanta, ker je bil brez dela in brez vsakega krajevarja. Legitimiral se je z delavsko knjižico, glasečo se na Franca Senico. Pri zaslišanju se je izkazalo, da knjižica ni njegova in pri nadaljnem izpraševanju je tudi povedal, da se piše Marko Pavlič in da je delavsko knjižico kupil od nekoga rokodelskega pomočnika v Kočevju za 2 K 30 vin. Ker se je napram nekemu tovarišu v zaporu izrazil, da bi bil rajši zaprt v mariborski kaznilnici, ker je tam boljša hrana, se razvidi, da prav dobro pozna razmere v kaznilnicah. Tudi ni izključeno, da se je delavsko knjižico polastil na nasilen način. — Pavliča so oddali celjskemu okrožnemu sodišču.

Pijana je šla v cerkev. Dekla Antonija Gosak iz Šentjanža je v nedeljo v Teharjih pri Celju izpila po deseti maši dva litra starega vina ter šla popoldne v cerkev. Kar nenkrat je začela v cerkvi razgrajati ter zmerjati organista. Duhovnik je moral prekiniti svoje opravilo ter počakati, da so pijanko spravili iz cerkve. Oddali so jo orožnikom, ki so jo vtaknili v občinski zapor.

Zaradi stave. Pred kratkim je prišlo do prepira v gostilni Alojzija Binarja v Čadramu pri Konjicah med Andrejem Widmarjem in Mihaelom Berbretom, ker Widmaier ni hotel plačati litra žganja, katerega je izgubil vsled neke stave. Gostilničar se je vmešal v prepir, prijel Widmaierja, ter ga porinil iz gostilniške sobe. Berber, ki je sedel v gostilniški sobi, je skočil v vežo, ter sunil Widmaierja v hrbet, ter ga smrtnonevarno ranil.

Goljufij pisarniški oficijant. Rudolf Bratuschek iz Ptuja, okoli 25 let star, je bil v zadnjem času pri ožrajnem glavarstvu v Judenburgu nastavljen kot pomožni pisar. Krojaškemu mojstru Sandu v Judenburgu je izvalbil obleko za 66 kron pod pretvezo, da je okrajnemu glavarstvu pridržen namestniški oficijant. Ko je še pri gostilničarju Neuhöcku napravil dolga za 140 kron, je kar nenkrat brez odpovedi izginil iz Judenburga.

Draga ljubezen. Iz Trsta poročajo: Bivši nadporočnik Pütto se je poročil z jako lepo deklico. Doto sta zapravila, na kar sta se podala v Trst. V nekem tržaškem hotelu je zvalbila ona nekoga nemškega veleposestnika, ki premore baje par milijonov. Njen mož ju je iznenadil, ko jo je ta milijonar ravno poljubil. Ta čedni zakonski par je nato zahteval od zaljubljenega milijonarja 120.000 K, katere je ta tudi izplačal. Nato sta se zakonska zopet odpeljala v Budimpešto, kjer sta nadaljevala svoje prejšnje življenje, dokler nista zopet vsega zapravila. Ko ni bilo več denarja, tedaj se je dobra žena zopet hotela približati svojem nekdanjemu častilu, bogatemu nemškemu veleposestniku, ki živi nekje blizu Berlinu. Pisala mu je dolgo žalostno pismo, v katerem mu vsa obupana sporoča, da se hoče njen mož zaradi one afere od nje ločiti in da je zaradi tega zdaj v največji revščini. Zaljubljeni milijonar je bil pa vendar toliko previden, da je dal vso stvar preiskati. In izvedel je, da je vse skupaj popolnoma navadna laž. Nato je napravil kazensko ovadbo. Lepi zakonski parček so potem aretirali.

Ljudska univerza v Trstu. Namestništvo je prepovedalo nadaljna predavanja na ljudski univerzi v Trstu, češ, da se pri dotičnih predavanjih agitira za posamične stranke in njih prizadevanja. Čudno, da taka prepoved še nikoli ni zadela nobene klerikalne prireditve, ko je vendar znano, da to, kar delajo klerikalci pod krinko vere in izobraževanja, sploh ni drugega, kakor izključno in edino sama agitacija.

Utopiti se je hotela. Iz Trsta poročajo: Nek dvorni nastavljenec grada Miramar je v petek pozno zvečer rešil neko damo, ki se je obupno pred vrtnimi durmi borila z morskimi valovi. Izročil jo je služkinjam, ki so jo kmalu spravile k življenju. Ker je bila pa še vedno zelo razburjena, so jo odpeljali v tržaško bolnico. Iz listin, ki jih je imela pri sebi, se je izkazalo, da je 32letna gospodična Marta G. iz Madriča, ki je prišla k nekemu kapitanu na Reko na obisk. Zdravnikom je pravila, da je tistega dne prišla z brzovlakom iz Reke in da se je takoj na to odpeljala z vozom v Miramar. Kako je prišla v

Reko, ni vedela. Uprava bolnice je takoj brzojavno obvestila rodbino o nesreči. Kmalu potem so jo z avtomobilom odpeljali na Reko.

Izseljeniški urad v Trstu. Kakor poročajo, se vlada resno peča z načrtovanjem, ustanovitvi v Trstu izseljeniški urad, ki naj s svetom pomaga ubogim izseljencem, ki se izseljujejo v činoma v Severno Ameriko. Naša država je v vsakem oziru zelo nazadržana, tako tudi v tem oziru. Pred dvajsetimi leti bi bilo že umestno, da bi vlada ustanovila tak urad, ki naj bi varoval interese ubogih izseljencev. Toda tudi zdaj ne verjamemo prav dobri volji naše vlade, ker vemo, da vladni šimelje prepočasni hodi.

Viharna vožnja in samomor. Iz Reke poročajo: Zaradi velikega viharja je dospel parobrod Milano Ungaro - Kroatie s 23urno zamudo v Ankono. Mornarji so pripovedovali, da je bila vožnja silno težavna in da je bil parobrod večkrat v nevarnosti, da se potopi. Neki pasažir, češki profesor Beneš Knüpfel, je ponoči skočil v morje ter utonil, ne da bi ga pogrešili. V njegovem kovčegu so našli pismo, v katerem sporoča, da si vzame iz vzrokov, katerih noče povedati, življenje. Za mornarje na parobrodu je zapustil 200 K. Predno je odpotoval, je poslal ces. svetniku v Pragi, Dimmerju, kaseto z raznimi rodbinskimi dokumenti. Predvčerajšnjim popoldne je dobil Dimmer iz Ankono brzojavko, v kateri ga Knüpfel prosi, naj takoj odpre kaseto, ter prebere na nje naslovljeno pismo. Dimmer je ugodil tej prošnji, ter je našel več pisem, med temi tudi eno z njegovim naslovom. V tem pismu mu je sporočil Knüpfel, da si hoče sam vzeti življenje. Pravi, da je grozovit čut, če se čuti, kako izginjajo človeku moči. Pred tem naj se napravi konec, dokler se ima še dovolj moči in energije. Ostala pisma so bila naslovljena na sorodnike in znance, eno tudi na dr. Kramarja. Prof. Knüpfel je živel več let v Rimu, kjer je imel v poslaniški palači državni atelje. Ker so pa tega podrl, ni imel več ateljeja.

Ogoljufal ga je. 17. t. m. sta se na Reki našla 26letni delavec Franc Ješelnik, doma iz Trave na Kočevju, in sluga Janez Kerep iz Krapine. Ješelnik je Kerepu pravil, da ima v Ljubljani bogate starše, in mu je tudi obljubil, da mu bo dobil v Ljubljani dobro službo. Po dolgem obetovanju se je Herep odločil iti z Ješelnikom v Ljubljano. Pri tej priliki je Ješelnik izvalbil svojemu spremljevalcu potnino v znesku deset kron 30 vinarjev, lodnato suknjo, vredno 24 kron, in par novih čevljev. 18. t. m. sta odpotovala. Ko sta prišla v Ljubljano, je peljal Ješelnik Kerepa v Spodnjo Sisko s pretvezo, da ima tam svojo mater. Rekel mu je, naj vstopi v neko hišo, na kar je Ješelnik v temi izginil.

Samomor uradnika. Iz Zagreba poročajo: V soboto so našli v takozvani »Čičkovi šumi«, v severnem delu Pantovčaka, truplo nekoga neznanega moža. Truplo je moralo že delj časa tam ležati. Poleg trupla je ležal revolver. Policija je konstatirala identiteto samomorilca. Piše se Blaž Novoselec in je iz službe odpuščenih računski podčastnik deželne brambe.

Preselitev v Ljubljani. V novemberskem selitvenem roku se je v Ljubljani preselilo 387 strank, ozir. družin, ki so štele nad 1600 oseb. Na novo se je v mesto preselilo 24 družin; izselilo pa se je 18 strank, ker so bile prestavljene v druge kraje. — Stanovanjske razmere se počasiboljšajo, vendar pa še vedno občutno primanjkuje takozvanih malih stanovanj. Najemnina je v splošnem neprimerno visoka.

Javni spomeniki v Ljubljani, kakor tudi Robbov vodnjak pred magistratnim poslopjem, so dobili običajne zimske lesene oboje, da jih ščitijo pred pravkar nastopivšim mrazom.

Za opeklinami je umrl v tukajšnji deželni bolnici 5letni delavec sin Gabriel Oblak iz Zeleznikov. Silne nezgode se dogajajo vedno bolj pogosto.

Zaradi biljarda. Snoči so v neki gostilni štirje gostje igrali biljard za liter pive. Ker je eden zapazil, da ga hočejo opehariti, je vse skupaj popustil in odšel. Takoj so pa stekli za njim vsi trije soigralci ter ga hoteli na ulici prisiliti, da plača pivo. Da se jih je pa otresel, je potegnil iz žepa samokres ter z njim ustrelil v tla. In res, kakor vrabci so odleteli žejni tovariši vsak na svojo stran. S tem pa biljardiranje se ni končano.

V past je prišel. Včeraj se je pri policiji zgledil brezposelni Fran Zupaničič, rojen 1886 na Brezovici pri Šmarjeti v krškem okraju, kot brez sredstev. Ko so mu pa natančneje preiskali obisti, so prišli na to, da možakarja zasleduje sodišče zaradi hudodelstva težke telesne poškodbe. Oddali so ga pristojnemu sodišču.

Ves pride na dan. Še meseca septembra smo poročali, da so ponočnjaki na Gradu napravili mestni občini precejšnjo škodo, ker so porušili klepi, stebre z napisi in tudi poškodovali

Reke poročajo: Zaradi velikega viharja je dospel parobrod Milano Ungaro - Kroatie s 23urno zamudo v Ankono. Mornarji so pripovedovali, da je bila vožnja silno težavna in da je bil parobrod večkrat v nevarnosti, da se potopi. Neki pasažir, češki profesor Beneš Knüpfel, je ponoči skočil v morje ter utonil, ne da bi ga pogrešili. V njegovem kovčegu so našli pismo, v katerem sporoča, da si vzame iz vzrokov, katerih noče povedati, življenje. Za mornarje na parobrodu je zapustil 200 K. Predno je odpotoval, je poslal ces. svetniku v Pragi, Dimmerju, kaseto z raznimi rodbinskimi dokumenti. Predvčerajšnjim popoldne je dobil Dimmer iz Ankono brzojavko, v kateri ga Knüpfel prosi, naj takoj odpre kaseto, ter prebere na nje naslovljeno pismo. Dimmer je ugodil tej prošnji, ter je našel več pisem, med temi tudi eno z njegovim naslovom. V tem pismu mu je sporočil Knüpfel, da si hoče sam vzeti življenje. Pravi, da je grozovit čut, če se čuti, kako izginjajo človeku moči. Pred tem naj se napravi konec, dokler se ima še dovolj moči in energije. Ostala pisma so bila naslovljena na sorodnike in znance, eno tudi na dr. Kramarja. Prof. Knüpfel je živel več let v Rimu, kjer je imel v poslaniški palači državni atelje. Ker so pa tega podrl, ni imel več ateljeja.

Ogoljufal ga je. 17. t. m. sta se na Reki našla 26letni delavec Franc Ješelnik, doma iz Trave na Kočevju, in sluga Janez Kerep iz Krapine. Ješelnik je Kerepu pravil, da ima v Ljubljani bogate starše, in mu je tudi obljubil, da mu bo dobil v Ljubljani dobro službo. Po dolgem obetovanju se je Herep odločil iti z Ješelnikom v Ljubljano. Pri tej priliki je Ješelnik izvalbil svojemu spremljevalcu potnino v znesku deset kron 30 vinarjev, lodnato suknjo, vredno 24 kron, in par novih čevljev. 18. t. m. sta odpotovala. Ko sta prišla v Ljubljano, je peljal Ješelnik Kerepa v Spodnjo Sisko s pretvezo, da ima tam svojo mater. Rekel mu je, naj vstopi v neko hišo, na kar je Ješelnik v temi izginil.

Samomor uradnika. Iz Zagreba poročajo: V soboto so našli v takozvani »Čičkovi šumi«, v severnem delu Pantovčaka, truplo nekoga neznanega moža. Truplo je moralo že delj časa tam ležati. Poleg trupla je ležal revolver. Policija je konstatirala identiteto samomorilca. Piše se Blaž Novoselec in je iz službe odpuščenih računski podčastnik deželne brambe.

Preselitev v Ljubljani. V novemberskem selitvenem roku se je v Ljubljani preselilo 387 strank, ozir. družin, ki so štele nad 1600 oseb. Na novo se je v mesto preselilo 24 družin; izselilo pa se je 18 strank, ker so bile prestavljene v druge kraje. — Stanovanjske razmere se počasiboljšajo, vendar pa še vedno občutno primanjkuje takozvanih malih stanovanj. Najemnina je v splošnem neprimerno visoka.

Javni spomeniki v Ljubljani, kakor tudi Robbov vodnjak pred magistratnim poslopjem, so dobili običajne zimske lesene oboje, da jih ščitijo pred pravkar nastopivšim mrazom.

Za opeklinami je umrl v tukajšnji deželni bolnici 5letni delavec sin Gabriel Oblak iz Zeleznikov. Silne nezgode se dogajajo vedno bolj pogosto.

Zaradi biljarda. Snoči so v neki gostilni štirje gostje igrali biljard za liter pive. Ker je eden zapazil, da ga hočejo opehariti, je vse skupaj popustil in odšel. Takoj so pa stekli za njim vsi trije soigralci ter ga hoteli na ulici prisiliti, da plača pivo. Da se jih je pa otresel, je potegnil iz žepa samokres ter z njim ustrelil v tla. In res, kakor vrabci so odleteli žejni tovariši vsak na svojo stran. S tem pa biljardiranje se ni končano.

V past je prišel. Včeraj se je pri policiji zgledil brezposelni Fran Zupaničič, rojen 1886 na Brezovici pri Šmarjeti v krškem okraju, kot brez sredstev. Ko so mu pa natančneje preiskali obisti, so prišli na to, da možakarja zasleduje sodišče zaradi hudodelstva težke telesne poškodbe. Oddali so ga pristojnemu sodišču.

Ves pride na dan. Še meseca septembra smo poročali, da so ponočnjaki na Gradu napravili mestni občini precejšnjo škodo, ker so porušili klepi, stebre z napisi in tudi poškodovali

zemljemerski kamen. Nekaj teh junakov je policija že izsledila in bodo imeli obračun svoj čas pri sodišču.

Agro-Merkur. Deželno sodišče je potrdilo odvetnika dr. Sajo vica kot oskrbnika konkurzne mase, in odvetnika dr. Sayerja kot njegovega namestnika.

Tatvina v vlaku. Ko se je včeraj Gjurjo Vukovič peljal iz Amerike preko Dunaja proti Ljubljani, je med vožnjo zaspal, mu je bilo do Zidnega mosta iz žepa ukradenih 1080 K. To mu je pa tako zagrenilo veselje do Evrope, da se je takoj zopet vrnil v Ameriko.

Pogreša se od 14. t. m. delovodja v tovarni za lep, 55letni Matija Savinšek. Obleden je bil pri odhodu v temnosivno obleko. Kdor bi vedel kaj o njem, naj sporoči mestni policiji v Ljubljani.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljal v Ameriko 90 Hrvatov, 100 Makedoncev in 23 Slovencev. Nazaj je prišlo 90 Hrvatov.

Zamenjan dežnik. Modna trgovina za gospode P. Magdič prosila doletnega gospoda, ki je v soboto predpoldne v trgovini pomotoma vzela dežnik drugega gospoda, da naj istega takoj prinese nazaj v trgovino.

Opozarjamo na občni zbor I. kranjske tovarne mineralnih voda in sodavice, registrirane zadruga v Ljubljani, za katerega se danes nahaja vabilo v inseratnem oddelku, in kateri se vrši radi raznih ovir šele dne 9. decembra t. l.

Društvena naznanila.

Sestanek akademičnega ferijalnega društva »Sava«, k kateremu se vabijo gg. starejšine in člani, se vrši v restauracijskih prostorih »Narodnega doma« ob 9. zvečer v sredo, dne 23. t. m. Na razgovoru so važne dijaške zadeve in nameravana prireditel »Savanskega« plesa.

Koncert priredi »Zveza slovenskih pevskih društev« ob priliki občnega zbora, dne 4. decembra 1910. Pri koncertu sodelujejo sledeča ljubljanska pevska društva: »Glasbena Matica«, »Slavece«, »Ljubljanski Zvon« in »Merkur«, nastopi pa tudi »Žirovnikov zbor« iz Št. Vida nad Ljubljano in zbor »Narodne čitalnice« v Kranju. Sodelovanje je tudi obljubil zvezin pevovodja prof. dr. Pavel Kozina in orkester »Slovenske Filharmonije«.

Podpornega društva za slovenske visokošolce v Gradu redni občni zbor bo v sredo, dne 30. novembra t. l. ob 6. zvečer v čitalnici, Leonhardstrasse 3 (»Zum grünen Anker«) z običajnim sporedom.

Slovensko akademsko društvo »Ilirija« v Pragi si je na občnem zboru dne 12. novembra t. l. izvolilo sledeči odbor: Predsednik: abs. iur. Jože Vidmar; podpredsednik: iur. Tone Kosi; tajnik: iust. Vane Radej; blagajnik: iur. Fran Kostanjevec; knjižničar: iust. Fran Bračič; gospodar: iur. Jože Kavčič; arhivar: iur. Dragotin Vrečko; namestnika: iur. Fran Šalamun in iust. Jože Zajec; preglednika: abs. iur. Mate Suhač in iur. Vek. Visenjak.

Prosveta.

Gospa Jeanette pl. Foedrnerspergova kot Venera v R. Wagnerjevi operi »Tannhäuser«. V kratkem se nam na našem slovenskem odru objavljuje prekrasna Wagnerjeva velika romantična opera »Tannhäuser«. Če je že to samo na sebi zanimivo, stopenje dejstvo, da bo v »Tannhäuserju« nastopila tudi naša priljubljena in splošno priznana koncertna pevka g. J. pl. Foedrnerspergova, naš interes do nestrpnega pričakovanja. V resnici je njen nastop pomemben že zaradi tega, ker si upa prestopiti meje precej razširjene barbarske ideje, da oder ni za »ugledne« ljudi in tako v imenu vse prave inteligence dokumentuje nazor, da se mora v izobraženem in dostojnem igralcu smatrati sebi enakovrednega človeka. Drugič je pa g. Foedrnerspergova naravnost šele s svojim nastopom omogočila vpriporitev opere, kajti ravno tako Venera, kakor Elizabeta in pastir so sopranske vloge. Ker pa sodeluje gospa, najboljša učenka koncertnega mojstra Hubada, — smo jo pričakovali kot Elizabeto, ker bi se ji ta vloga — in to trdim, ker poznamo ravno tako njo, kakor »Tannhäuserja« najbolje prilegala; ali ona se je iz genantne obzirnosti do soigralko odločila za Venero. Venera, ki reprezentuje strogo decentno in ne na kabaretno efekte računajočo vlogo, je bila filozofično - poetičnemu kompozitoru bogat zaklad muzikalne umetnosti in se tudi šteje v vrsto visoko dramatskih vlog. Po zboru bakhantk in siren se prične glavni nastop Venera v prvih dveh slikah I. akta. Glasba za Venerino motive variira v dveh ekstremih, zapeljiva mehko kraljice ljubezni in razdraženost nablone in zapostavljene žene, ko si želi Tannhäuser proč, ob spominu na Elizabeto. Ljubezniv cis - molski motiv

opisuje Venerino nagnenje do Tannhäuserja, ali prehod po e-druzi in energično navzgor sileče fraze nam v odlomljenih ff izvajanih allegro-šestnajstinkah prično slikati Venerino nejevoljo vsled Tannhäuserjevega obnašanja. Po prvi kitici stakirirane ljubezenskega Tannhäuserjevega recitativa ostane v ostrem a-duru trpki ton Venerinega razpoloženja. Vedno strastnejše razburjenje Venerino se končno razveže v intimno-šepetajoč ljubezniv g-durski motiv: Moj ljubček sem! Glej tam volilne... « To je zadnji ljubeznivi poskus Venera pridržati si Tannhäuserja. Po hipni navdušenosti tretje kitice Tannhäuserjevega ljubezenskega speva pa pride zopet njegova prošnja: »Daj, da grem... « in pri tem se muzikalna dikcija v Venerinem afektnem vzklizu: Proč torej, blaznež! povzpne v srditih šestnajstinskih postopih, med tem, ko orkester v osminskih oktavah stakirirano pada navzdol, opisuje brezupno jezo Venerinega neuspeha. Tudi nastop Venera v tretjem dejanju je v bistvu podoben opisanemu, vsaj v glasbenem oziru. Ta muzikalno - psihološka vloga, ki ima svoje težije v finem razumevanju, je odloč na tedaj ge. pl. Foedrnerspergovi. Ne dvomimo prav nič, da jo bo izvedla mojstrsko, saj govori že sam njen nastop pri koncertih »Glasbene Matic« ali v Belem gradu zanje bolj, kakor bi mogli mi, če bi hoteli. Kdor bo iskal tedaj pikantnosti v vlogi Venera, bo ostal razočaran, kdor pa se bo znal zamisliti v glasbo te, drugače bolj pasivne vloge, pa bo gotovo ošlel z najboljšimi vtiski od opere. M. N.

Izpred sodišča.

Svojo spretnost je hotel pokazati. Dne 16. oktobra popoldne je hotel 29letni dninar Martin Brodnik na vsak način začeti prepričati mimogrednimi fanti, da pokaže, kako zna rabiti nož. Sedel je ob cesti, ki vodi v Gabrje, ter je grozil mimogrednim. Tudi proti Lesjaku je dvakrat zavihel nož, toda ta se mu je k sreči izmaknil. Zvečer je v Spodnji Hudičiji zadrževal ljudi pri delu, ter jim grozil z nožem. Potem je šel v Lovračevo gostilno, ter se začel tam pripraviti z Francetom Jezernikom, ki je pa šel iz gostilne, da se izogne pretepu. Ko se je Jezernik čez nekaj časa vrnil, da poišče svojo izgubljeno kravato, ga je Brodnik sunil z nožem v hrbet. Dne 19. novembra se je ta junak zavaroval pred celjskim okrožnim sodiščem, ter bil obsojen na šestmesečno ječo.

»Detoljubi.« Pred celjskim okrožnim sodiščem se je zagovarjal 22letni dninar Anton Germ iz Ljubnice pri Konjicah, in sicer zaradi hudodelstva zoper nraavnost po § 128, katerega je izvršil na neki dvanajstletni deklici. Obsojen je bil na tri mesece težke ječe. — Pred goriškim sodiščem je bil pa obsojen 18letni Janez Brešan v enomesečno težko, poostreno ječo, ker se je zagrešil nad nek štiri letno deklico.

Slovenski Jug.

— **Seja hrvaške ujedinjene samostalne stranke.** V nedeljo popoldne je imel izvrševalni odbor hrvaške ujedinjene samostalne stranke sejo, ki so se je udeležili tudi strankini poslanci. Konferenca je razpravljala zgolj o internih zadevah, zlasti o strankarski organizaciji in strankinem časopisu. Po daljši debati je bil sprejet organizacijski statut ter sklenjeno, da se takoj prične z organizacijo stranke. Nadalje se je sklenilo ustanoviti novo delniško družbo, v katere last imajo priti dosedanj strankini listi.

— **Bosanski sabor** je v soboto sprejel resolucijo, v kateri se vlada poziva, naj zviša prejemke visokih cerkvenih dostojanstvov. Vlada je na to resolucijo odgovorila, da bo saboru že v prihodnjem zasedanju predložila zakonski načrt o ureditvi prejemkov cerkvenih funkcionarjev. Nadaljno resolucijo, da se višji uradniki smejo imenovati samo z odobrenjem deželnega zbora, je vlada odklonila. V imenu mohamedanskih poslancev je Karamehmedović predlagal, naj se tudi virilistom izplačujejo diete. O tem odlogu so je vnela dolga, živahna debata. Po končani debati je srbska in hrvaška večina ta predlog odklonila.

— **Hrvaško časnikarsko društvo.** V nedeljo so imeli zagrebški časnikarji v prostorih »Društva hrvaških književnikov« sestanek, na katerem so se posvetovali o ustanovitvi časnikarskega društva. Sestanek je otvoril urednik Wilder s kratkim govorom, v katerem je naglašal, da je dolžnost časnikarjev, ki se zavzemajo za interese vse javnosti, da se pobrigajo tudi zase in si ustvarijo krepko stanovsko organizacijo. Na to je urednik Pajns prečital pravila časnikarskega društva, kakor jih je predložila vlada. Na predlog urednika Peršića se je sklenilo, da se skliče ustanovni občni zbor društva sredi

meseca decembra. Za predsednika začasnega odbora je bil izvoljen urednik Grlovič.

— **Spor med cigani in belgradsko občino.** Pod belgradsko občino spada tudi ciganska vas Novo selo, ki ima svojo samoupravo. Na čelu te vasi stoji ciganski župan, katerega bi po starih privilegijih morala plačevati belgradska občina. Ko je bil izvoljen za belgradskega župana V. Vulović, ni hotel o ciganskih privilegijih ničesar slišati, najmanj pa o tem, da bi plačevala občina ciganskega župana. Cigani so se pritožili na ministrstvo in to je ukazalo belgradski občini, naj da v proračun plačo za ciganskega župana v Novem selu. Ta ukaz se ni izvršil in ciganski župan je ostal brez plače. Učelnice, da bodo iz svojega žepa dali županu plačo, a le-ta je to odklonil. Vršil je naprej svoje posle ter upal, da bo vendarle v kratkem prišel do svoje plače. A sedaj se je ciganski župan naveličal čakanja ter hoče odstopiti, ako belgradska občina ne izpolni naspoti njemu svoje dolžnosti.

— **Telovnik Small age Čengijića.** Te dni je kupil starinar L. Krajič od nekoga Heregoveca iz Guckega jopič glasovitega heregovskega junaka Smalage Čengijića, katerega je tako krasno opeval hrvaški pesnik Ivan Mažuranić v svoji epopeji »Smrt Smalage Čengijića«. Jopič je napravljen iz beneškega brokata in vezan v zlatu. Na jopiču ste pritrjeni dve poltretji kilogram težki okrogli plošči, na katerih je s turškimi črkami napisano: »1217. Smalaga Čengijića. (1217 je turška letnica, po našem 1839.) Predsednik bosanskega deželnega zbora dr. Saftvet beg Bašagić je pravnik glasovitega age Čengijića. Kakor javljajo, je ravnateljstvo bosanskega muzeja v Sarajevu sklenilo, da kupi ta jopič glasovitega heregovskega junaka.

— **Odkritje o novem vohunu.** Belgradsko »Novo Vreme« javlja, da je opravljal posle vohuna tudi urednik zagrebškega lista »Ustavnost«, ki je bila glasilo bana barona Raucha, pl. Doroška. List »Ustavnost« je prenehal izhajati z Rauchovim padcem. V času, ko so nabirali »materijal za zagrebški »veleizdajniški« proces, je Doroška često poteval v Zemun. Od tu je zahajal v Belgrad od imenom trgovca Gjorgjevića, na katero ime je imel napravljen tudi svoj potni list.

Po slovanstem svetu

— **Čehi na Dunaju napredujejo.** Češko društvo »Narodni dom« je kupilo veliki hotel »Post« na Dunaju, I. okraj, Fleischmarkt 16, in sicer za vsoto 1.500.000 kron. Iz tega se razvidi, da vsi roparski napadi dunajskih Nemcev ne morejo ovirati zmagosnega razvoja Slovanov v avstrijski rezidenji.

— **Češka visoka šola političnih žurnalistov.** V Pragi se ima ustanoviti češka visoka šola političnih znanosti. V soboto je imel pripravljalni odbor za ustanovitev te šole svojo sejo. Udeležili so se seje vseniški profesorji dr. Srdinko, dr. Drtina, dr. Beneš, dr. Vavrinek, dr. Niederle, dr. Reinsberger in deželni odbornik dr. Prinčak. Na seji se je razpravljalo o organizaciji, programu in finansiranju novega učnega zavoda.

— **Japonci in praški župan.** Župan velikega japonskega mesta Jokohame, gospod Arakova, je poslal te dni županu praškemu dr. Karlu Grošu pismo, v katerem se mu zahvaljuje za dragocene informacije glede praškega šolstva in za poslano publikacijo, ki opisujejo Prago in češki narod v besedi in sliki. Župan Arakova pripominja v svojem pismu, da so se publikacije shranile v mestni knjižnici v Jokohami.

Književnost.

— **Mina. Roman.** Spisal A. P. Rušič. Cena broš. 1 K 20 v, vez. 2 kroni, s pošto 20 v več. Ta roman je bil letos natisnjen v podlistku »Slov. Naroda« in je že takrat obudil občeno zanimanje. »Mina« je socialen roman iz domačega življenja. Dejanje, očitvidno zajeto iz resničnega ljubljanskega življenja, je vseskozi interesantno, vsi značaji so plastično popisani, ves spis preveva ljubezen do žrtev današnjega družabnega reda in iskreno usmiljenje do izkoreninjenec. Knjigo priporočamo prav toplo. Izšla je v založbi »Narodne knjigarnice«.

Telefonska in brzojavna poročila.

Kaj je s češkimi deželnimi zborom?

G. — Praga, 22. novembra. Včeraj se je vršila konferenca med višjim deželnim maršalom princem Lobkowitzom, dr. Baerenreitherjem, dr. Eppingerjem in dr. Škardo o vprašanju, ali naj se češki deželni

zbor odgodi ali ne. Kakor poroča »Prager Tagblatt«, je vprašanje rešeno najbrž v tem smislu, da bo češki deželni zbor v 2 do 3 dneh odgoden.

Češki deželni zbor odgoden.

Q. — Praga, 22. novembra. Češki deželni zbor je bil danes odgoden.

Češko - nemška sprava pogajanja.

G. — Praga, 22. novembra. Bivši minister dr. Fiedler je imel v nedeljo pred svojimi volici v Karlinu govor o češko-nemških spravni pogajanjih ter je pri tem poudarjal potrebo, da se ta pogajanja nadaljujejo. Iste nazore je zastopal tudi poslanec prof. Čelakovsky na shodu volicev v Minhovnem Gradu.

Spremembe v ministrstvu?

T. — Olmuc, 22. novembra. »Nasišec« poroča iz Brna, da bo v kratkem moravski cesarski namestnik Heinold prestavljen ter da pride kot cesarski namestnik na Češko, po drugi verziji pa postane minister notranjih zadev, ker baje minister Haerdtl v kratkem odstopi iz privatnih ozirov.

Govor ogrskega ministrskega predsednika.

T. — Zagreb, 22. novembra. Govor ministrskega predsednika grofa Khuen-Hedervaryja v ogrskem državnem zboru na interpelacijo poslanca Bartha je vzbudil v hrvaških političnih krogih najslabši vtisk. Opozacija smatra za odgovor ministrskega predsednika za žalitev Hrvatov in za omalovaževanje hrvaškega bana.

Nov bolgarski kabinet.

T. — Sofija, 22. novembra. Kralj Ferdinand je poveril Gesova in dr. Daneva, da sestavi nova koalicijski kabinet, ki naj bi stremel za zboljšanjem razmer s Turčijo.

Odprava potnih listov na Turškem.

O. — Carigrad, 22. novembra. Turška zbornica je včeraj sklenila odpraviti potne liste za Turško. Poslanec mesta Skoplje Dail je izjavil, da odloži svoj mandat, ker ne more dovoliti, da bi bila odslej naprej odprta turška meja raznim atentatorjem in ustašem.

Tolstoj †.

O. — Petrograd, 22. novembra. Car je bil pisмено obveščen o smrti Tolstega. Napisal je na dotično obvestilo lastnoručno sledeče besede: »Iskreno obžalujem smrt velikega pisatelja, ki je v najboljši dobi svoje genije ustvaril postavno rusko življenje. Bog mu bodi milostljiv sodnik!«

O. — Astapovo, 22. novembra. Hišo, v kateri je umrl Tolstoj, bodo spremenili v muzej. Železniška uprava, katera je lastnica hiše, je že vsem strankam, ki stanujejo v njej, napovedala, da naj se izselijo.

M. — Varšava, 22. novembra. Grofica Aleksandra Tolsta in Čerpkov sta prišla danes v Jasno Poljano, da pripravita vse potrebno za pogreb.

M. — Moskva, 22. novembra. Mnogo posebnih vlakov je naročenih. Ze samo včeraj se je prodalo 10.000 železniških kart. V Moskvi so zaprte vse pisarne in šole. Tudi včeraj so bila gledališča zaprta navzlic prepovedi oblastev, in se ni vršila nobena predstava.

M. — Varšava, 22. novembra. Oblastva so prepovedala, da bi se vozilo truplo Tolstega skozi Moskvo, ker se boje demonstracij in manifestacij.

M. — Petrograd, 22. novembra. Iz Astapova javljajo, da je obraz umrlega grofa Tolstega popolnoma neizpremenjen, da se dozdeva, kakor da bi spal in da mora vsak hip odpreti oči. Truplo Tolstega je bilo včeraj popoldne dano v krsto. Ob 1. popoldne so prenesli krsto iz hiše na železnico. Zunaj zbrano ljudstvo je ob spremodu pokleknilo ter zapelo rusko nepem »Večnaja pamjat«. Ob 1 uri 40 min. se je vlak odpeljal.

Iz seje rimskega občinskega sveta.

O. — Rim, 22. novembra. Včeraj se je vršila seja rimskega mestnega zastopa, v kateri je župan Nathan najprvo izrekel ruskemu narodu sožalje v imenu mesta Rima nad smrtjo Tolstega. Potem se je ozrl na svoj govor dne 20. septembra ter izjavil, da je bilo popolnoma nepotrebno, napraviti iz njegovega govora tako veliko mednarodno vprašanje.

Novi avstrijski poslanik v Parizu.

M. — Pariz, 22. novembra. Za avstro-ogrškega poslanika v Parizu bo najbrže imenovan dosedanj avstrijski poslanik pri Vatikanu Szechenyi.

Oblaki srbskega kralja.

T. — Pariz, 22. novembra. Zatrjuje se, da bode srbski kralj Peter obiskal italijanskega kralja v Rimu šele koncem januarja 1911 ter se potem podal v Pariz, od koder se vrne direktno v Belgrad.

Voljno gibanje na Angliškem.

F. — London, 22. novembra. Na Angliškem se je že pričela nova volilna agitacija. Lord George, stari

Chamberlen in lord Balfour se bodo udeležili agitacijskega dela.

M. — London, 22. nov. Lord George je imel govor, v katerem je ostro napadal lorde ter izjavil, da bode ljubežno končno izrekel svojo voljo: »Mi nečemo več lordov!«

Fr. Crippenova prošnja za pomilostitvenje obdita.

B. — London, 22. novembra. Minister notranji zadev je odbil prošnjo za pomilostitvenje, ki jo je vložil dr. Crippen po svojem zagovorniku. Smirna obsodba se torej 23. novembra nepreklicno izvrši.

Kupujte jutranjo izdajo »Slovenskega Naroda«.

Razne stvari.

* **Nesreča v premogokopu.** Iz Mosta se poroča, da je padel v Oseku voz, v katerem je bilo 12 mož, v globino. Dva sta bila težko poškodovana, drugi pa so dobili le majhne poškodbe. Nesreča se je zgodila vsled tega, ker se je strojar, ki je imel službo pri dvigalu, vsled bolhnosti onestvil.

* **Bruseljska razstava nima deficita!** Delničarji svetovne razstave v Bruslju so bili mnenja, da se bo končalo podjetje vsled požarov z velikanskim deficitom. Kakor se more pa do sedaj preračunati, dobe delničarji ves vložen kapital nazaj in še nekaj čbresti. Končni računi še niso sklerjeni, vendar pa je toliko kakor gotovo, da bo precej dobička.

* **Napadena karavana.** Iz Teherana se poroča preko Londona, da so napadli roparji iz plemena Bojzamedov veliko karavano, prihajajočo iz Bušera, ko se je bližala mestu Sirasu. Kakih 100 zavojev, last neke angleške tvrdke, so roparji odnesli. Oblasti so obljubile, da hočejo zasledovati roparje, — seveda kadar bo že prepoznano.

* **Nesreča pri streljanju.** Iz Washingtona se poroča, da se je zgodila na mornariškem vežališču v Indiani velika nesreča pri streljanju. Ker se je petpalčni top predčasno sprožil, je vrgel strel zaporo s tako silo med mostovo, da je ubila tri mornarje in poveljujočega častnika.

* **Povečanje japonske vojne mornarice.** Kakor poroča list »Sun« iz Tokija, je predložila vlada parlamentu novo zahtevo po povečanju aktivne vojne mornarice za 4 bojne ladje in 7 križark. To zahtevo utemeljuje vlada s tem, da je z aneksijo Koreje vstopilo japonsko cesarstvo med vesile tudi na kontinentu.

* **Drugod in pri nas.** Poljski listi na Poznanjskem priobčujejo statistiko, glasom katere je prešlo v drugem in tretjem četrtletju t. l. v Poznanjskem in Bromberskem okraju zopet dva na ajst posestev v skupni izmeri 10.600 oravov iz nemških rok v poljsko posest.

* **Tudi vačnost.** Dunas starejši, ki je bil na glas kot jako potraten človek, se je dal prenesti pred svojo smrtjo k svojemu zelo varčnemu sinu. »Prišel sem k tebi, da tu umrem« mu je rekel oče, »glej vsi so me sodili za potratega človeka in vendar ni res. V osemnajstem letu sem bil, ko sem prišel v Pariz s tremi luisdori in glej, danes imam še enega.«

* **Vlomilci pri sultanu.** Iz Carigrada se poroča, da so vlomili 18. t. m. med tem, ko je bil sultan z dvornimi uradniki pri selamliku, v sultanovo palačo vlomilci. Prijeli so jih, ko so ravno navrtali železne blagajne in dognali, da je bil vlom že dolgo pripravljen ter da ga je vodil odpušteni dvorni uradnik Ivanos, grški podanik. Prijeli so tudi dva pomagala, ki sta stala pred palačo na straži.

* **Ljubezenska drama.** V nedeljo zvečer se je doigrala v nekem peterburškem varijetju pretresljiva ljubezenska tragedija. Pripeljal se je v lastni kočiji omenjeni večer jako eleganten par pred varijete ter si vzelo ložo. Kmalu pa sta se umaknila v notranjost lože od koder sta se čula kmalu dva strela. Ko je udrila policija v ložo, je našla oba mrtva, ustreljena v senci, ležati v krvi na tleh. Poizvedbe so dognale, da je bilo dek. 19letna hči velikega trgovca Kropina, mladi mož pa sin veletrgovca Bobškova, oba iz jako premožnih rodbin. Vzrok dvojnega samomora je bil ta, da so se upirali starši njih zakonski združitvi.

* **Požar v tovarni za topove.** Iz Londona se poroča, da je izbruhnil v tovarni za topove v Birminghamu velik požar. Trinadstropno poslopje je bilo takoj vse v plamenu. V tretjem nadstropju se nekaj delavk ni moglo takoj rešiti. Z nenavadnim pogumom so skušali priti ognjngasici do njih, vseh pa se jim vendar ni posrečilo oteti. Kakor se je dognalo, ste ostale dve deklici v plamenih. Ena delavka, ki je bila težko poškodovana, je umrla na potu v bolnišnico. — Vzrok požara je bil, da je vsled ne previdnosti a svetilko eksplozirala zaloga celuloze.

